

Thomas Röper: Kdo je nový generální tajemník NATO Rutte?

 infokurýr.cz/n/2024/10/03/thomas-roper-kdo-je-novy-generalni-tajemnik-nato-rutte

kurýr

3. října 2024

Po deseti letech ve funkci generální tajemník NATO Stoltenberg odstoupil a nahradil ho Mark Rutte. Kdo je novým generálním tajemníkem NATO?

Nizozemec Mark Rutte je novým generálním tajemníkem NATO a ruská tisková agentura TASS zveřejnila článek o Rutteho kariéře a jeho politických cílech v čele NATO, který jsem přeložil.

Začátek překladu:

Stoupenci Ukrajiny a „Trumpovi kouzelníci“: V jejichž rukou prochází NATO

Novým generálním tajemníkem NATO se stal bývalý nizozemský premiér Mark Rutte. Politik, který vedl čtyři vlády, již prohlásil, že jeho hlavními prioritami bude posílení NATO a pomoc Ukrajině. TASS shrnuje, čím je Mark Rutte známý a co zdědil po Jensi Stoltenbergovi .

Nora Jense Stoltenberga, který byl 10 let generálním tajemníkem NATO, nahradil bývalý nizozemský premiér Mark Rutte. Jeho kandidaturu na zasedání Rady NATO v Bruselu 26. června podpořili velvyslanci 32 zemí NATO. Funkci bude zastávat dalších pět let.

Nový generální tajemník NATO již o úřadu učinil řadu zarážejících prohlášení. Mimo jiné podporoval útoky aliančními zbraněmi na cíle na ruském území, i když uznal, že tato rozhodnutí „každá země aliance dělá sama“. Mezi jeho priority v nové funkci patří posílení NATO, zvýšení pomoci Ukrajině a prohloubení partnerství s EU. Nedokázal však odhadnout, kdy bude moci NATO přizvat Ukrajinu ke vstupu.

„Teflonová značka“

Jelikož se jednání o sestavení nové vlády po volbách v listopadu 2023 protahovala, Rutte zůstal v čele nizozemské vlády až do 2. července 2024.

Během jeho působení ve funkci premiéra bylo jednou z jeho nejdůležitějších politik zpřísnění migračních zákonů. To zahrnovalo zákon, který omezil právo na sloučení rodiny pro určité kategorie žadatelů o azyl.

Vedl čtyři vlády a během této doby se mu přezdívalo „teflonová značka“ pro svou schopnost vyhnout se skandálům. Voliče dlouhé roky přitahovala jeho přímočarost a drsná image, píše The Guardian.

Další přezdívka spojená s Rutte je „Trumpův kouzelník“. Mnozí se domnívají, že nizozemskému premiérovi se podařilo ovládnout bývalého amerického prezidenta Donalda Trumpa, který má nyní po listopadových volbách velkou šanci na návrat do Bílého domu. Má se za to, že to byl právě Rutte, kdo se dokázal dohodnout s Trumpem během summitu NATO v roce 2018, kdy americký prezident opět ostře kritizoval členské státy NATO za to, že podle něj nedělaly dost pro udržení kolektivní Spend obrany bloku.

Eskalace pokračuje

Rutte je zastáncem konfrontace s Ruskem a podpory Ukrajiny v současném konfliktu. Už v roce 2014 prosazoval uvalení evropských sankcí proti Moskvě kvůli ukrajinské krizi a poté mluvil o nutnosti jejich rozšíření a zpřísnění.

Dnes Nizozemsko aktivně podporuje Kyjev. Podle Rutteho se jeho země rozhodla vyčlenit další miliardu eur na vojenskou pomoc Ukrajině a další tři miliardy eur vyhradit v rozpočtu pro tyto účely v roce 2025. Kromě toho bude 400 milionů eur vynaloženo na podporu ukrajinské ekonomiky a opravy kritické energetické infrastruktury.

Nová vláda bude podle Rutteho pokračovat ve své politice podpory Ukrajiny. „Za poslední dva roky jsme zvýšili výdaje na obranu o 25 procent. Na Ukrajinu se průběžně utrácelo asi 0,3 procenta (premiér

neuvekl přesné informace, ale zřejmě mluvil o hrubém domácím produktu, pozn. TASS) a budeme v tom pokračovat i v budoucnu. „To se s novou vládou nezmění,“ řekl na konferenci o rekonstrukci Ukrajiny v Berlíně v polovině června.

Nizozemsko chce nadále poskytovat vojenskou pomoc. „Jednáme s mezinárodními partnery o dodání systému Patriot na Ukrajinu. V rámci této iniciativy Nizozemsko poskytlo jeden radar a tři odpalovací zařízení,“ řekl.

Pentagon navíc loni informoval, že se Nizozemsko spolu s Dánskem rozhodlo vést evropskou koalici pro výcvik ukrajinských pilotů pro stíhačky F-16.

Nizozemsko neplánuje vyslat své vojenské trenéry na Ukrajinu, jak by chtěla Francie. „Vždy musíte myslet kreativně a to oceňuji na Francouzích, ale Nizozemsko to neudělá,“ řekl Rutte.

Pod vedením nového generálního tajemníka bude eskalace NATO pouze pokračovat; Ruský velvyslanec v Belgii Alexander Tokovinin si je jistý, že postoj Aliance ke konfliktu na Ukrajině se nezmění.

Výzvy nového generálního tajemníka

Rutte již řekl, že se „nemůže dočkat“ vedení aliance. V nové pozici ale čelí řadě výzev. Politico jako jeden z nich uvádí možný návrat Donalda Trumpa k moci v USA. Republikán je stále populárnější a má všechny šance na návrat do Bílého domu po prezidentských volbách, které se budou konat na podzim v USA.

Už slíbil, že pokud vyhraje, ukončí „nekonečné“ miliardové platby Ukrajině. „Zelensky je pravděpodobně největší dealer ze všech politiků, kteří kdy žili. Pokaždé, když přijede do naší země, odjede s 60 miliardami dolarů <...> A pak se vrátí do své vlasti a řekne, že potřebuje dalších 60 miliard dolarů. A tak dále, bez konce. Postarám se o to,“ řekl.

Navíc se již vešlo ve známost, že bývalí zaměstnanci Národní bezpečnostní rady Bílého domu, kteří sloužili za Trumpa, vypracovali plán na vyřešení konfliktu na Ukrajině. Předvídá, že Kyjev ztratí podporu Washingtonu, pokud odmítne jednat s Moskvou. Trumpovi příznivci věří, že bude možné přijít k jednacímu stolu tím, že Rusku slíbí, že odloží vstup Ukrajiny do NATO na dlouhou dobu. Záměry Trumpa a jeho týmu by mohly být vážnou ranou pro důvěryhodnost spojenců v NATO, protože Spojené státy jsou nyní největším dárce vojenské pomoci Kyjevu.

Dalším tématem agendy NATO je pomoc Kyjevu s přípravou na zimu. Mnoho energetických zařízení na Ukrajině bylo v posledních měsících poškozeno nebo zničeno. Stoltenberg mluvil o potřebě zvýšit dodávky systémů protivzdušné obrany, ale NATO s tím má problémy: v Evropě není moc zdrojů, které by se tam daly poslat, a ve Spojených státech se problém oddaluje, poznamenává Politico.

Kromě toho bude muset Rutte dále zvýšit počet členů NATO splňujících cíl 2 procent HDP na obranné výdaje. V současnosti je jich 23, ačkoli tento cíl byl stanoven již před 10 lety.

Další zvláštností Rutteova mandátu generálního tajemníka bude, že se úřadu ujme v době, kdy v Evropě sílí pravicové nálady. Ve Francii byly parlamentní volby a existuje šance, že se do vlády dostane pravicově extremistický „Rassemblement national“. Právce si rychle získává oblibu také v Německu, Velké Británii a mnoha dalších zemích. Sám Rutte se stal obětí pravicové vlny: jeho středopravá Lidová strana pro svobodu a demokracii loni na podzim ve volbách prohrála s pravicově extremistickou Stranou pro svobodu Geerta Wilderse.

Postoj k Ruttemu v rámci NATO

Krátce předtím, než byl Rutte oficiálně jmenován novým generálním tajemníkem NATO, Bloomberg napsal, že mu ke zvolení chybí pouze podpora Maďarska a Rumunska, přičemž jeho kandidaturu podpořilo dalších 30 zemí aliance.

Její vztahy s východní Evropou jsou obecně dost napjaté. Slovensko bylo jednou z posledních zemí, které Rutteho podpořily, ovšem pod podmínkou, že nový generální tajemník zajistí, aby NATO po předání vojenské pomoci Ukrajině chránilo vzdušný prostor země.

Rumunsko také požadovalo, aby se Rutte zavázal upřednostňovat bezpečnostní otázky ve východní Evropě a posilovat zastoupení regionu v alianci. To je další základní kámen Rutteho vedení bloku: země východního křídla chtějí být lépe zastoupeny na sekundární úrovni NATO. Jedním z Rutteových prvních úkolů ve funkci generálního tajemníka NATO bude jmenovat zástupce a asistenty a bude pod tlakem, aby jmenoval někoho z východní Evropy, píše Politico.

Rutte má obzvláště napjaté vztahy s Maďarskem. Premiér Viktor Orbán řekl, že je proti jeho kandidatuře, protože navrhl srazit Maďarsko „na kolena“ a vyloučit ho z EU. Orbán také naznačil svůj záměr dohodnout se s budoucím generálním tajemníkem, že se Budapešť nezúčastní operací NATO proti Rusku na Ukrajině.

„Zachováme si své členství, ale nechceme se účastnit vojenských operací mimo území NATO a tuto možnost bychom měli mít. Právně tuto možnost stále máme, ale očekáváme, že bude prohlášena za politicky přijatelnou a reprezentativní pozici,“ řekl Orbán.

Řekl, že Maďarsko v této otázce nesouhlasí s Ruttem a nemůže podpořit generálního tajemníka NATO, který chce zavázat všechny členské státy k vojenské akci mimo území aliance. Později však vyšlo najevo, že Orbán se s Ruttem setkal 17. června na neformálním summitu EU v Bruselu a již 18. června prohlásil, že Maďarsko podpoří Rutteho kandidaturu na post generálního tajemníka NATO. Maďarský premiér také zveřejnil dopis od Rutteho, ve kterém potvrdil, že dříve uzavřená dohoda se Stoltenbergem o neúčasti Maďarska v takzvané misi NATO na Ukrajině zůstane v platnosti, když Rutte nastoupí do funkce generálního tajemníka.

Konec překladu

Thomas Röper

